

TORNAÁDO

ZÁŘÍ

• PODZIM 2024 •

ŘÍJEN

Milí čtenáři Tornáda,

máte v ruce 1. číslo nového školního roku. Je velmi podzimní a plné informací. Od 2. září uplynulo už hodně dní a my všichni si postupně zase zvykáme na ranní vstávání, přípravu svačin, dělání domácích úkolů a pravidla, která máme ve škole nastavená a která musíme dodržovat. Prostě zase nás čeká deset měsíců práce a vzdělávání se. Ve škole se toho od začátku roku stalo celkem hodně a náš časopis o akcích samozřejmě musí informovat 😊 Naši redaktori, noví i ti starší a zkušenější, pro vás sepsali tipy na výlety i domácí vyrábění či vaření, rozhovor s novým panem učitelem, příběhy, vtipy, hádanky a mnoho dalšího 😊 Do tohoto čísla nám přispělo i několik učitelů a učitelek naší školy, což jen ukazuje prestiž našeho časopisu – kdo nepíše do Tornáda jako by nebyl! :-D

Věříme, že se vám Tornádo bude letos číst stejně skvěle jako v loňských letech a pokud by se někdo z vás chtěl přidat mezi redaktory, nebo přispět s nápadem na články, rádi ho mezi sebou přijmeme. Tornádo je časopis nás všech a jen my určujeme, co si v něm přečteme.

Tak hezké čtení a nezapomeňte na tradiční kvíz!

Na tomto čísle spolupracovali

Tereza Romanovská

Karel Špecián

Adéla Václavíková, 4.A

Klára Chrobočková, 4.A

Barbora Hrivnáková, 5. C

Filip Roman, 5. C

Natálie Sušilová, 5. C

Daniela Hruzíková, 6. B

Sofie Weigertová, 6.B

Tereza Fraňková, 7. C

Michaela Havlasová, 7. C

Lucie Hrabová, 7. C

Rozálie Steblová, 6. C

Andrea Čuříková, 9. C

Kateřina Havlíková, 9.C

Zvláštní poděkování pak míří k paní učitelce L. Bodlákové, paní učitelce J. Maškové, paní učitelce A. Martínkové, panu učiteli J. Salačovi, a panu učiteli J. Nájaresovi 😊

ZÁŘÍ

1. 9. 1939 – začal dosud největší konflikt v moderní historii lidstva - **2.světová válka**. Během let 1939 – 1945 v ní na celém světě zemřelo přes 60 miliónů lidí na celém světě. V Evropě byla ukončena v květnu 1945, ve zbývajícím světě konflikt pokračoval až do srpna 1945.

4. 9.1888 – den, kdy se zrodil fotoaparát – americký vynálezce George Eastman si nechal zaregistrovat firmu Kodak. Dodnes je tato značka známá po celém světě jako největší dodavatel filmů do fotoaparátů.

28. 9. 1928 – objeven penicilin – skotský lékař **Alexander Fleming** čirou náhodou v plísni objevil látku, která dokáže zahubit většinu mikrobů. V roce 1945 za tento objev obdržel Nobelovu cenu. Dodnes jsou léky obsahující penicillium podávány pacientům s infekcemi a zachraňují tak mnoho životů.

ŘÍJEN

12. 10. 1492 – Kolumbus objevil Ameriku –

V srpnu 1492 vyplul ze Španělska italský mořeplavec **Kryštof Kolumbus**, aby objevil *novou cestu do Indie*. Na své 1. cestě doplul ke břehům karibských ostrovů (Bahamy, Kuba); celkem podnikl 4 výpravy na nový kontinent. Tamní obyvatele nazval Indiány, protože byl přesvědčen, že opravdu doplul do Indie.

28. 10. 1918 – vznik Československa – opět si připomeneme jeden z nejdůležitějších svátků – vznik našeho samostatného státu a také 3 hlavní osobnosti, které na něm měly největší podíl:

Tomáš Garrigue Masaryk

Edvard Beneš

Milan Rastislav Štefánik

Vítání prvňáčků

Tradiční zahájení letošního školního roku – vítání našich prvňáčků – se díky vlídnému počasí

konalo venku, v atriu naší školy. Letos máme opět 3 plné třídy malých žáček a žáčků, kteří se těší na to, že se něco naučí. Prvňáčci byli slavnostně přivítáni paní ředitelkou, dekorováni a pak nastal čas na tanec. Ano, tančilo se zuřivě, neboť tanečním mistrem byl opět pan **Jan Onder**, který dokáže roztančit úplně každého.

Nejen děti,

ale i jejich rodiče, a dokonce i pár tanečnic z řad učitelského sboru si první hodinu nového školního roku moc užili. Nálada byla skvělá a my věříme, že si tento okamžik budeme všichni pamatovat. Přejeme našim nejmladším hodně zdaru a hezkých zážitků v celém jejich studiu.

TRom

Praha hravě – Karlův most

V **pátek 20. 9.** se všichni **žáci a žačky sedmého ročníku** vydali na Karlův most. Nebyla to ale obyčejná procházka centrem Prahy, byla to bojovka. Díky paní průvodkyni se děti dozvěděly nejen spousty informací o historii a současnosti našeho nejslavnějšího kamenného mostu, ale také si zasoutěžily a mohly se pochlubit svými znalostmi 😊

TRom

The Silver BEETLES nebo THE BEATLES

.... tak začalo v pátek 27. 9. **představení** v naší tělocvičně, které provedlo žáky a žákyně druhého stupně prvními roky této výjimečné skupiny. Ta se zpočátku nazývala různě a až posléze se její název ustálil na – **The Beatles**.

Představení, kterým nás provázel pán se zajímavým přednesem a taktéž zpěvem, se velice líbilo a žáci i žákyně velice bedlivě poslouchali každé slovo.

Slyšeli jsme mnoho zajímavých informací, které byly proloženy čtyřmi písněmi, a tím 45 minut programu uteklo jako voda. Proto se mluvilo o druhém dílu tohoto uchvacujícího

přednesu, který by měl navázat rokem 1970 a dalšími léty hudebního života skupiny. Zda se tak stane, je zatím nejisté, ale co víme s jistotou je, že jsme opět jako škola ukázali, jak spořádané máme studenty. Pochvala od účinkujících byla na místě.

Děkujeme všem zúčastněným za vydařené dopoledne a těšíme se na druhý díl o THE BEATLES.

Mgr. Jan Salač

Snaha, bojovnost a odhodlání = spokojenost

Ve čtvrtek **10.10.2024** se naše škola zúčastnila první **sportovní soutěže** v tomto školním roce. V rámci **Poháru pražských škol (POPRASK)** se naši žáci vydali na umělou trávu SK Slavia Praha a zde změřili síly se svými soupeři v pětičlenné skupině. Celkem se turnaje zúčastnilo 26 družstev včetně 8 dívkách.

Vzhledem k dosavadním zkušenostem kluků se odjíždělo s obavami, jak to letos dopadne. Myslím ale, že obavy nebyly úplně na místě. Kluci se předvedli v dobrém světle, a i když na postupová místa ze skupiny nedosáhli, tak jejich výkony v nás zanechaly velice dobré pocity. Ano, ne vše se povedlo, ale *bojovnost a odhodlání* z kluků jen sršelo.

V prvním utkání jsme se střetli se ZŠ Švehlova a dlouhou dobu jsme okupovali jejich branku. Bohužel se naplnilo přísloví nedáš - dostaneš, a tak to také dopadlo. Z ojedinělého útoku soupeře jsme smolně inkasovali a prohráli tak 1:0. I v druhém utkání jsme měli více ze hry, ale ani tentokrát jsme sít za zády soupeřova brankáře nerozvlnili. Ve třetím zápase jsme narazili na jednoho z favoritů na celkové vítězství a odehráli s ním velice slušné utkání. Dokonce jsme vstřelili branku na což musel soupeř odpovědět a vystřídat zpět základní

sestavu. Myslím, že jsme s tímto soupeřem odehráli nejlepší výsledek ze všech ve skupině. Přesto jsme prohráli 1:3. V posledním utkání již bylo na klucích vidět, že sil ubývá a ani motivace již nebyla tak veliká. Sice jsme vstřelili gól, ale většinou po našich zbytečných chybách soupeř trestal.

Celkově musím kluky pochválit za jejich snahu a za to, jak se po celý den chovali a reprezentovali naši školu na takovéto velké akci.

Účastníci: (horní řada) Shoponyak, Bürgel, Nekovář, Slabý, Klíma, Smutný, (dolní řada) Trunec, Vondrák, Čermák.

Mgr. Jan Salač

Sklizeň z modrých stolů

Ve středu **23.10.2024** se naše škola zúčastnila již **druhé soutěže v rámci Poháru pražských škol**. Tentokrát vyrazily všechny čtyři kategorie na základní školu Bří. Jandusů, kde spolu změřilo síly hned sedm škol ve **stolním tenise**.

Nominace některých se rodila velice těžko a o to větší radost byla, když jsme se zpět do školy vrátili s jedním zlatem a dvěma stříbry!

O zlato se postarali naši nejstarší, kteří v nervy drásajícím finále nakonec porazili domácí hráče a zaslouženě tak přebírali medaile nejcennější. Mladší žáci v šestičlenné skupině ztratili pouze jednu, se ZŠ Eden, a tak jim připadla nádherná druhá příčka.

Starší žákyně smolně prohrály ve skupině, a nakonec si zahrály o konečné páté místo. Tento zápas opanovaly a radovaly se z vítězství. Jejich mladší kolegyně, které sbíraly spíše zkušenosti se ničeho nezalekly a také si na krk pověsily stříbrné medaile.

Bilance jednoho zlata a dvou stříbrných medailí je výborným počinem a skvělá reprezentace školy.

Děkuji všem zúčastněným.

Mgr. Jan Salač

Návštěva divadla Mana

25. 10. - poslední den před podzimními prázdninami šli **všichni žáci a žákyně 6. – 8.**

ročníků do divadla Mana. Bylo hezké vidět, jak se mnozí z nich vyšňořili a nechali doma mikiny a tolik oblíbené, i když nepříliš vhodné tepláky.... Představení s názvem **Slyšel jsem sovu zavolat své jméno** od kanadské autorky *Margaret Craven* nám nejen přiblížilo dobu, kdy bylo území Severní Ameriky osidlováno křesťany, ale hlavně

nám ukázalo, že nové a staré může fungovat společně, že bát se novinek není třeba a že nebát se hledat svoje štěstí a nevzdávat se přitom může nakonec člověka odměnit úspěchem.

TRom

Miniházená

Stejně jako minulý rok, i letos se naše škola zúčastnila turnaje v miniházené. Turnaj má celkem tři kola v rámci Prahy 10 a první kolo se konalo v hale Lokomotivy Strašnice.

S paní učitelkou *Jarmilou Velichovou* nás šlo **devět závodníků z 5.A a 5.C.**

Když jsme vyhráli první zápas, opadla z nás tréma.

Po vítězných všech čtyřech zápasech jsme byli nadšení a už jsme věděli, že nás první místo nemine.

Jenže **24. 11. 2024** nás čeká další kolo turnaje a my se na něj musíme pečlivě připravit, takže nám držte palce.

Miniházenkáři z 5.A a 5.C

Výtvarná soutěž VZHŮRU DO OBLAK

Naše škola se zúčastnila v rámci Prahy 10 výtvarné soutěže **VZHŮRU DO OBLAK**.

Organizátoři nám přinesli téměř dva metry vysoký model vzdušného balónu, který měli žáci 1.stupně tematicky „obláci“. Žáci **3.B** a **5.C** se s chutí pustili do práce.

Každá třída měla obláci jednu stranu balónu. Děti kreslily, malovaly, vybíraly povedené práce, vyhazovaly nepovedené návrhy, občas se i dohadovaly nad konečnou podobou balónu.

Až v den, kdy se balón odvážel do obchodního centra EDEN, si oddechly.

Měly velmi dobrý pocit z vykonané práce.

Ted' zbývalo jen navnadit spolužáky, kamarády, rodiče, babičky, dědy, strýce, tetičky i neznámé kolemjdoucí, aby šli hlasovat pro ten správný balón. Ten náš měl šťastné číslo 7. A tak jsme všichni běželi do OC EDEN a hlasovali jsme.

A sedmička nám opravdu přinesla štěstí – **KRÁSNÉ 3. MÍSTO!!!!**

Práce se opravdu vydařila.

Mgr. Lenka Bodláková

GRATULUJEME a děkujeme všem dětem, které se zapojily do práce a také paní učitelce Bodlákové a paní učitelce Kobrasové za organizaci a vedení práce 😊

Sběr papíru

V týdnu od **22. do 25. 10. 2024** proběhla v naší škole **1. sběrová akce** tohoto školního roku.

Výsledky jednotlivých tříd a také celkový počet nasbíraných kilogramů najdete v tabulce.

Výtěžek sběru papíru je mimo jiné určen i na sponzorování „našich“ zvířátek v pražské Zoo.

Se sběrem pomáhali:

- Tomáš Kolanda
- Filip Kořánek
- Jakub Jarolímek
- Michal Košťál
- Tomáš Košťál
- František Chlád

Sběrová tabulka po 1. sběrovém týdnu:

Třída	22.10.2024	23.10.2024	24.10.2024	25.10.2024	Součet
1.A	13	46	60	218	337
1.B	19	12,5	5	6	42,5
1.C	2	53	3	0	58
2.A	129	5	71	63	268
2.B	15	28	112	3	158
2.C	14	6	9	0	29
3.A	20	0	0	11	31
3.B	33	26	7	9	75
3.C	8	3	8	2	21
4.A	50	46	154	0	250
4.B	0	23	11	10	44
4.C	10	9	0	0	19
5.A	28	7	24	21	80
5.B	68	27	22	28	145
5.C	25	30	12	30	97
6.A	22	0	2	12	36
6.B	13	93	7	0	113
6.C	0	0	0	0	0
7.A	0	208	69	10	287
7.B	0	0	34	0	34
7.C	0	0	0	0	0
8.A	0	0	0	0	0
8.B	0	0	0	0	0
8.C	6	10	0	0	16
9.A	73	8	8	29	118
9.B	116	160	12	2	290
9.C	0	5	0	6	11

Děkujeme všem, kteří přispěli 😊

Mgr. Jana Mašková

Rozhovor s panem učitelem Janem Salačem

Proč jste si vybral tuto školu?

Oslovil jsem několik škol a ZŠ Gutova se mi ozvala jako první. Jako bonus беру fakt, že se nachází v blízkosti mého bydliště.

Proč učíte tělocvik a informatiku?

Celý život se věnuji sportu. Při volbě studia vysoké školy jsem měl jasno. Vystudoval jsem na fakultě tělesné výchovy a sportu (FTVS UK) se specializací trenérství. Mým hlavním sportovním odvětvím je házená. No a skloubit trenérství s učením TV je pro mne přirozené. Informatiku jsem si přibral jako další předmět, protože mě to baví, stejně tak i zeměpis.

Máte rád naši školní jídelnu?

Školní jídelna super, vaří tady velice dobře. Nestalo se mi, že bych někdy odnesl talíř zpět.

Čím byste byl, kdybyste nebyl učitel?

Asi automechanik. Toto povolání jsem vystudoval. Pokud bych se nedostal na VŠ, tak u toho asi zůstanu. Každopádně povolání učitele беру jako poslání a líbí se mi, když někomu mohu předat vědomosti, své zkušenosti. Nejhezčí je vidět pokroky jednotlivých žáků a žákyň.

Jaká je vaše oblíbená třída?

Zatím mám rád všechny třídy, je možné, že po čase budu mít některé třídy radši než ostatní.

S jakými učiteli se bavíte?

Bavím se nejvíce samozřejmě s Vojtěchem Sýkorou, protože spolu sdílíme kabinet tělesné výchovy, a jinak se bavím se všemi učiteli. Musím říci, že mne mezi sebe přijali velice vlídně a jsem za to moc rád.

Jakou posloucháte hudbu?

Poslouchám všechny žánry. Nicméně některé samozřejmě méně 😊. Například dechovku či vážnou hudbu hodně málo. Naopak více taneční hudbu.

Sparta nebo Slavia?

Slavia Forever. Od mala ve všem.

Máte nějaké domácí zvíře?

Ano, mám psa. Jmenuje se Fred.

Co děláte ve svém volném čase?

Nemám moc volného času. Jinak odpočívám, čtu si, koukám na filmy a užívám si života. Nicméně jak říkám moc času není.

Děláte speciálně nějaký sport?

Speciálně dělám do házené. Jedním splněným cílem mé trenérské kariéry je získání mistrovského titulu s DHC Slavia Praha. Jinak se motám tak nějak kolem všeho, co se sportu týče.

Suplujete rád?

Nevadí mi to. Naopak se člověk vždy dozví i něco nového.

Děkujeme za rozhovor 😊

Rozálie Steblová, Tereza Fraňková, Lucie Hrabová, Michaela Havlasová, 7.C

Smutný příběh Jahodového jogurtu

Vážení čtenáři našeho časopisu, tentokrát se chci s vámi podělit o smutný příběh, který mi vyprávěl rozplakaný jogurt, který smutně brečel rozbitý na zemi na cestě u školy. Jakmile jsem ho spatřil, začal na mě ten jogurt mluvit a prosil mě, abych pro Vás napsal tento jeho příběh.

My jogurty jsme - třebaže si to možná nemyslíte - soutěživé a každý z nás se pyšní tím, jaký je. Nebudu vám vyprávět, jak vznikáme, to by byl jiný příběh. Když již jsme uloženi v kelímcích v přeprávkách, to byste měli slyšet ten randál. Jeden se pyšní tím, že má více mléčné kultury, druhý že je smetanový, třetí že má nejlepší příchut' a tak dále. Ale nejsme pyšní pouze na to, jak vypadáme, z čeho jsme a co všechno obsahujeme. Toto všechno by bylo k ničemu, kdyby nebylo vás lidí. Tak si nejdříve ale musíme objasnit, co vlastně jsme. Jogurt bývá zdrojem kvalitních bílkovin, dobře využitelného vápníku a některých dalších minerálních látek (jódu, zinku) a vitaminů (A, D, B2 a B12). Jogurty jsou zdrojem tělu prospěšných mléčných kultur.

Jak vidíte, sami jste si dali nemalou práci abyste nás vytvořili. Proto je pochopitelné, že

pro nějaký účel jsme byly vyrobeny a ta naše největší chloubka je, když naším obsahem přispějeme k udržení či získání dobré kondice. Bohužel my si nemůžeme vybrat, kam půjdeme. Vždy se dohadujeme, kde skončíme, jestli budeme posilovat imunitní systém budoucího sportovce nebo vědce či herce atd. nebo budeme udržovat imunitní systém dospělého člověka nebo dítěte. V našich jogurtových přáních je obsažena snaha vždy

potěšit chuťové a čichové buňky toho člověka, u kterého skončíme. I když to nemusí být sportovec, je pro nás velká čest posílit lidské zdraví a tím i umožnit, aby třeba děti beze strachu z nějaké zlomeniny kosti díky vápníku, běhaly, skákaly prostě aby se radovaly z pohybu a ze života.

Naše největší potěšení je, když po prvním kontaktu s jazykem dítěte či dospělého uslyšíme obdivné mňam a následně nás hodnotí, jak jsme dobré a chutné.

Proto prostřednictvím tohoto článku moc prosím všechny. Nedovolte, abychom skončily tak, jak jsem skončil já na fotografii. Stejně jako vy se toužíte stát doktorem, hercem, sportovcem atd, i my toužíme naplnit poslání, pro které jsme byly vyrobené - nechceme přijít nazmar nebo také vniveč.

Děkuji panu učiteli Nájaresovi za napsání tohoto článku.

Jahodový jogurt z fotografie

REMOSKA

Remosku, která se dodnes používá, vynalezl český elektrotechnik Oldřich Homuta počátkem padesátých let 20. století.

Během návštěvy Švédska v 50. letech si v obchodech všiml zvláštního elektrického hrnce. Překvapilo ho však, že v hrnci lze jen vařit, nikoli péct. Ihned ho napadlo, že by

takový elektrický hrnec šlo vyrobit. Vynález však nevzbudil velký zájem, teprve roku **1964 byl vynález patentován** a výroba se rozjela na plno. Do roku 1991, kdy byla výroba zastavena, se vyrobilo 2,7 miliónu remosek všech velikostí.

Od roku 1994 se slavná remoska vyrábí ve Frenštátu pod Radhoštěm.

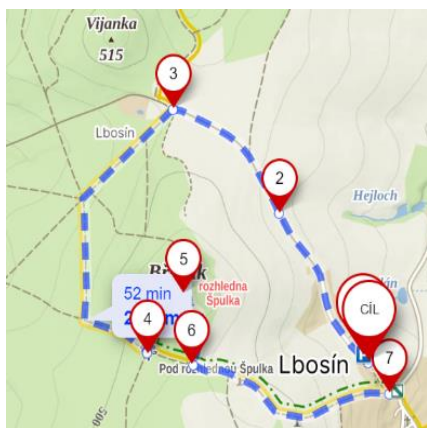
Od roku 2003 se výrobek začal vyvážet do Velké Británie a poté postupně i do dalších zemí. Hlavní zásluhu na exportu remosky do zahraničí má paní Milena Grenfell-Baines – „Paní Remoska“, narozená 1929 v Praze, žijící od r. 1939 ve Velké Británii, kam odjela s dětským transportem sira Nicolase Wintona.

Steblovi

Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Remoska>

Tipy na výlety s rozhlednami (1)

Rozhledna Špulka

O rozhledně

Nachází se ve Středočeském kraji nedaleko města Divišov. Stojí na vrchu jménem Březák u obce jménem Lbosín. Rozhledna je velmi unikátní zejména svým tvarem a celou architekturou,

někomu může připomínat například špulku na nitě. Této rozhledně její výška a umístění rozhodně pomůže ke krásnému výhledu, naskytne se vám krásný výhled do širokého okolí. Za vhodných podmínek a vhodného počasí můžete *dohlédnout až do Krkonoš na Sněžku*, druhým směrem lze *dohlédnout až na Šumavu*.

Cesta pěšky

Od parkoviště B jděte vpravo, potom stále rovně, dokud nedojdete k rozcestí polní cesty s normální cestou. Vydejte se vlevo. Jakmile uvidíte značenou žlutou stezku, vydejte se po ní nejprve vlevo a pak pokračujte dál rovně. Když narazíte na rozcestník s nápisem „Pod rozhlednou Špulkou“, měli byste

zamířit doleva a tak dorazíte přímo k rozhledně.

Rozhledna má dvě vyhlídkové plošiny a stojí u ní obchod se suvenýry a občerstvením. Rozhledna leží ve výšce 530 m. n. m. a je postavena ze dřeva, oceli a

částečně i z kamene. Je vysoká asi 39 metrů. Cestou dolů od rozhledny sejděte nejprve po ptačí stezce a pak po žluté zpět k vašemu autu.

Filip Roman, 5. C

Ta naše písnička česká

V červnovém čísle Tornáda vyšel článek pana učitele Brynychy o roku české hudby. Článek mne zaujal, protože se mi zdá, že zapomínáme na naši historii, na naše předky, kteří ovlivnili nejen českou společnost, ale společnost celosvětovou.

Karel Hašler

V tomto článku bych se ráda zmínila o Karlu Hašlerovi (1879 -1941).

Karel Hašler byl český písničkář, herec, textař, skladatel, spisovatel, scenárista, dramatik a režisér. Byl/je známý svými písničkami – „hašlerkami“: *Ta naše písnička česká, Po starých zámeckých schodech, Svoboda je svoboda, Naše zlatá republika, Pepička, Bílý kvíteček, Čí je Praha? Naše...*

Karel Hašler byl známý a dodnes je společností uznávaný! Po jeho písničkách se pojmenovaly tvrdé mentolové bonbony, hašlerky. Málokdo v té době neznal film Městečko na dlani (1941) či Písničkář (1932). Po Karlu Hašlerovi je pojmenován asteroid Hašler nebo třeba staropražská kapela Hašlerka.

Nejen proto byl také v roce 2016 Karel Hašler oceněn ministrem kultury ČR za celoživotní přínos titulem "Rytíř české kultury".

Zdroj: Steblovi, TV Noe

https://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Ha%C5%A1ler

<https://pisnicky-akordy.cz/karel-hasler/ta-nase-pisnicka-ceska>

Ta naše písnička česká

1. *Ty naše písničky, jsou jak ty perličky*

na šňůrce navlečené.

Kolik je krásy v nich a je to velký hřích,

že jsou tak pomíjené.

Ref: *Ta naše písnička česká,*

ta je tak hezká, tak hezká,

tak jako na louce kytička

vyrostla ta naše písnička.

Až se ta písnička ztratí,

pak už nic nebudem mít,

jestli nám zahyne, všechno s ní pomine,

potom už nebudem žít.

2. *Zpívejte, lidičky, ty naše písničky,*

písničky z Moravy, z Čech,

ta naše písnička, je sice prostičká,

ale je nejhezčí z všech.

Ref: *Ta naše písnička česká*

Róza Steblová, 7. C

MANUL

je dlouhosrstá kočkovitá šelma z podčeledi malých koček. Obývá

kamenité, křovinaté stepi a horské louky *střední Asie*. V minulosti byla zařazována do rodu *Felis*, v současnosti je jediným zástupcem rodu *Otocolobus*. V češtině je někdy označována jako **kočka stepní**. Tento

název vychází z mongolského *manuul*, což znamená „divoká kočka“.

Manul dorůstá velikosti naší kočky domácí, ale oproti ní má nízké zavalité tělo a velmi hustou a dlouhou srst, která mu umožňuje snášet velké teplotní výkyvy. Typický je pro manula podmračený výraz, jako by byl pořád naštvaný.

Ke svému životu využívá různé úkryty a doupata. Živí se především malými

hlodavci (zvláště pištuchami). Mezinárodní svaz ochrany přírody manula vede jako druh málo dotčený (2020). Hrozbou pro něj je ničení životního prostředí a lov. Manula najdete i pražské Zoo, v expozici Gobi.

Adéla Václavíková, 4.A

O homonymech a slovech mnohoznačných, homografech a homofonech aneb *není homo jako homo*

Dnes se pro jednou odpoutáme od germanismů a původů slov a zaměříme se na slova, která nezřídka mnoha žákům působí, řečeno slovy klasika, jisté potíže. Ano, jedná se o **homonyma a slova mnohoznačná**.

Ti z vás, kteří jste dávali ve škole trochu pozor, víte, že homonyma jsou taková slova, která sice mají **stejnou podobu, ale naprosto odlišný význam**. Znějí tedy úplně stejně, ale každé z nich znamená něco jiného. Obvykle mají tato slova také rozdílný původ a nenajdeme mezi nimi žádnou souvislost. Jejich **podoba** je čistě **náhodná**, nejsou tedy od sebe odvozena. Tato slova vznikla **nezávisle na sobě**. Někdy jim také říkáme slova souzvučná.

Máme například homonymum **los**. V prvním případě můžeme mluvit o mohutném severském zvířeti s parohy, které vzdáleně připomínají lopaty. V druhém případě se jedná o poukázku do nějaké loterie, díky které lze vyhrát nějakou cenu nebo obnos. Tato slova nemají kromě stejné podoby naprosto nic společného. Nejsou od sebe navzájem odvozena. Každé z těchto slov navíc pochází z jiného jazyka a nemají společný původ. *Los* jako *zvíře* je výraz společný všem slovanským jazykům, zatímco *los* ve významu výherní *tiket* pochází z němčiny. Tady bychom ještě nechybovali, oba významy dokážeme rozlišovat. Někdy mohou homonyma pocházet ze stejného jazyka a mít naprosto odlišný základ. Učebnicový příklad představují homonyma **objetí**. Pokud mluvíme o *jízdě kolem* něčeho nebo někoho, jedná se o slovo odvozené od slovesa *jet*. A pokud mluvíme o *objímání* mezi lidmi, kteří se mají rádi, musíme hledat původ slova u slovesa *jmout*. To nám již dnes nic neříká, můžeme si pomoci třeba odvozeným slovesem *zajmout*. Každé z těchto slov tedy bylo odvozeno od jiného základu, tudíž se jedná o homonyma. No a do toho všeho nám vstupuje slovo **oběti**, které má úplně jiný význam, ovšem výslovností se nijak neliší. To jsou pak lahůdky ve školních diktátech... Jako další příklady můžeme uvést například slova **bez** (šestik nebo mínus?).

Homonyma dělíme na **úplná homonyma**, která se shodují gramaticky – **kolej** (železniční nebo tramvajová) a **kolej** jako ubytovna vysokoškolských studentů – obě slova jsou rodu ženského. Pak jsou to **homonyma tvarová**, tedy částečná, kde již není shoda v mluvnické kategorii, v tomto případě rodu: **vál** (podstatné jméno) znamená podložku na zpracování (uválení) těsta, ale také může být tvarem minulého času od slovesa *vát* – *Vál silný vítr*. Pro cizince učící se česky jsou zajímavá i homonyma na základě délky hlásek nebo diakritiky, které ve svém jazyce neznají: **krize/kříže**, **mech/měch**, **rez/řez**. Některá se vyskytují i v trojkombinacích: **rada/ráda/řada** nebo **plast/plást/plášť**. Existují i homonyma dvojsmyslná, třeba **být bit** (*V dětství byl svým otcem často bit*.).

Ve srovnání s cizími jazyky je na tom čeština zajímavě: například ve slovenštině existuje slovo **len**, které znamená *jen*. Totéž slovo stejně vyslovené znamená v češtině hospodářskou rostlinu. České slovo **strop** má v holandštině dokonce víc významů: 1. *oprátku*, 2. *oko na chytání zvěře*, 3. *vázanku*, a konečně 4. *ztrátu* (finanční). No a pak se v tom vyznejte. Oříšek pro překladatele a korektory.

Peklo začíná, když začneme hovořit o **homografech** a **homofonech**. Za **homografy** jsou považována odlišná slova, která se shodně píší. Spolu s homofony jsou považována za **nepravá homonyma**. Za pravá homonyma jsou pak považována slova, která mají stejnou písemnou i zvukovou podobu a liší se jen významem, viz slova los, objetí a mnohá další. V češtině se **čisté homografy** vyskytují tam, kde pochází jedno z cizího jazyka a zachovalo si alespoň částečně odlišnou výslovnost. Příkladem jsou třeba slova panický ([panický] od panic × [panycký] od panika) nebo dementi ([dementy] = „popření“ × [dementi] – množné číslo slova dement). *Byl to panický král* (panovník v dětském věku, a tedy neměl dosud zkušenost se sexem). *Měl jsem panický strach ze zubní prohlídky* (měl jsem velký strach). Nebo třeba ve větách: *Vláda vydala dementi. Ti kluci ze sousední třídy jsou ale dementi*. Homografem je třeba také sloveso **proudit** ([proudit] = „téci“ s dvojhláskou ou × [pro/udit], tedy „vyudit skrz naskrz“, s rázem mezi předložkou a základem slova při jeho výslovnosti). *Voda proudí korytem potoka. Musíme ty klobásky pořádně proudit*.

S homografy se ještě natrápí i dnes tolik opěvovaná AI, jsou totiž problémem při strojovém zpracování jazyka.

No a teď to nejhorší: pohovořme krátce o **homofonech**. Homofon je slovo zvukově shodné, ale graficky odlišné od jiného. Jde o typ **nepravých homonym**. Příklad třeba slova **led** a **let** se vyslovují shodně: [let]. Vznikají proto, že výslovnost konce slova před sebekratší pauzou je místem, kde nemůže být vyslovena znělá párová souhláska a nahrazuje ji nejbližší párový zvuk neznělý (např. ledem [ledem] × led [let]). Dalšími příklady jsou slova **bít** a **být**, obě se vyslovují [bi:t] nebo **vír** a **výr** se obě vyslovují [vi:r]. Sem patří i slova lišící se jen délkou samohlásky, např. **Salát** (*Měli jsme jako přílohu zeleninový salát.*) a **sálat** (*Rozpálená kamna sálala horkem.*), **sval** (*Měl na těle vypracované svaly.*) a **svál** (*Rozpustilý vítr svál listí podél chodníku.*). Stejně třeba slova **plod** a **plot** – tady si můžeme pomoci tvarem množného čísla, kde již vnímáme jasný rozdíl: *Na trhu prodávali krásně zralé plody manga. Kolem domů byly postaveny nové ploty*. A co teprve takové **stěžovat** (*Stále si na něco stěžoval. = byl s něčím nespokojen*) a **ztěžovat** (*Svým chování mi ztěžoval = komplikoval život*). Příkladů, trápících žáky v pravopisných diktátech, by byla celá řada, třeba **strhat** a **ztrhat** atd.

Nejdná se ale jen o problematiku češtiny, například angličtina řeší podobnou problematiku shodně, na příklad uveďme třeba **desert**, [ˈdezət], podstatné jméno ve významu poušť (*The Sahara Desert is constantly expanding.*) a **dessert**, [dɪˈzɜ:t] - podstatné jméno ve významu zákusek (*I had chocolate ice cream for dessert last night.*). Podobná slova mají samozřejmě i jiné jazyky.

A na závěr: Jak si pravopisně správně poradíme s větami: Pták měl na b_dle pěkné pohodlné b_dlo. Zafoukal prudký vítr a obě b_dla mu spadla, takže přišel o domov. Nevíte?

Je to jednoduché – Měl na bidle pěkné bydlo, ale obě b_dla mu spadla. Nesmíme doplnit ani - i -, ani - y -, protože znak pro obojetné v češtině nemáme.

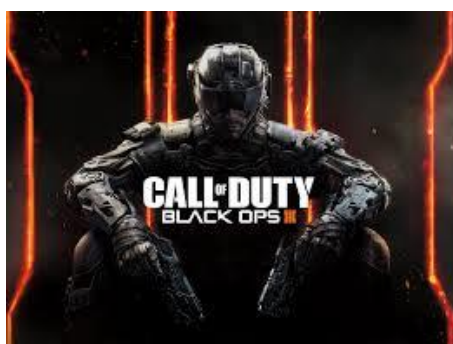
K. Š.

Gamingové okénko

FNAF- 10 let fnaf, Nová hra
"Secrets of the Mimic" by měla vyjít
někdy v příštím roce. (Horor!)

Little Nightmares III- Měla vyjít
někdy tento rok, ale byla odložena na příští rok, pravděpodobně kvůli
nějakým kompilkacím. (Horor!)

Call of Duty Black Ops 6- Vyjde 25.10. 2024,
pokud nedojde k odložení na PS4, PS5, Xbox
One, Xbox Series X|S, a PC (přes Microsoft
Store) (tactical, close-quarters FPS)

The Casting of Frank Stone- vyšla 3.9. 2024 pro PlayStation 5, Windows
a Xbox Series X/S (Horor!)

Subnautica 2- Vyjde early access v zimě v roce
2025. Teaser trailer a nějaké teaser screenshots už
byly zveřejněny.

Andrea Čuříková, 9.C

Podzim je krásné období ale musím přiznat, že mám raději jaro a léto. Obě tyto části roku jsou pro mě mnohem zábavnější a přinášejí více radosti. Jaro je čas, kdy se příroda probouzí po dlouhé zimě, všechno kvete a venku to začíná být zase barevné a živé. Mám ráda, když konečně odložíme zimní bundy a můžeme si obléct něco lehčího. Léto je pak úplně nejlepší - dlouhé, teplé dny, prázdniny, volno a možnost být s kamarády venku od rána do večera. Sluneční paprsky mě nabíjejí energii a já si užívám každou chvíli strávenou venku, ať už u vody, na výletech, nebo prostě jen tak na zahradě.

Přesto podzim nese v sobě také své kouzlo. Příroda se mění a barvy listů přecházejí od

zelené k nádherným odstínům žluté, oranžové a červené. Procházky v parcích, kde listů šustí pod nohama, jsou uklidňující a nabíjejí mě novou energií. Když fouká studený vítr a já si mohu vzít teplou bundu a šálu, cítím se příjemně a útulně. Navíc mám ráda podzimní

tradice, jako je sklizeň jablek a dýní. V naší rodině pečeme jablečný štrúdl nebo děláme dýňovou polévku, což mě vždy přivede do té správné podzimní nálady. A když přijde Halloween, zdobíme dýně, ale do kostýmů se nepřevlékáme.

Podzimní deštivé večery mají také svou atmosféru. Když venku prší, je to ideální čas zabalit se do deky, vzít si horký čaj a přečíst si dobrou knihu. Tyto chvíle klidu a relaxace jsou skvělé po aktivním létě, kdy jsme většinu času venku. I když jaro a léto zůstávají mými favority, podzim mě naučil vážit si klidnějších chvil. Každé roční období má něco do sebe a podzim je výjimečný svou barevností a poklidnou atmosférou. Mám ráda, jak mě nutí zpomalit, zamýšlet se a užívat si malé radosti, které nám život přináší.

Kateřina Havlíková, 9.C

DUŠIČKY A HALLOWEEN – STRAŠIDELNÉ SVÁTKY?

Jaké období roka vyvolává pocity smutku, melancholie, můžeme říct i deprese? Pro většinu lidí je to podzim. Pochmurný, deštivý, depresivní, tmavý... Říká se, že září patří houbám a ovoci, říjen myslivcům a zvěři. Listopad pak patří usínání a tiché vzpomínce na ty, kteří odešli a už nikdy mezi námi nebudou.

Co se slavení svátků týče, my známe hlavně **Dušičky**, památku zesnulých, slavené 2. listopadu, ale existuje také svátek **Všech svatých**, který se slaví 1. listopadu. Tyto svátky spolu souvisí více než si myslíme, a to nejen tím, že jsou oba tyto svátky křesťanské.

Svátek Všech svatých je univerzálním svátkem pro všechny svaté, na které nezbylo místo v kalendáři a byl v nich hrozný zmatek. Církev nechtěla žádného světce urazit, a tak se vymyslelo datum pro všechny, i pro ty, „o jejichž svatosti neví kromě Boha nikdo“.

Proč se ale v Římě rozhodli zrovna pro 1. listopad? Nelíbil se jim totiž pohanský svátek Samhain, který Keltové slavili z 31. 10. na 1. 11. Během Samhainu ale nešlo jen o to, že se mrtví vraceli mezi živé a dělali jim naschvály. Slavil se také keltský nový rok, během kterého byla hranice mezi životem a smrtí velmi tenká, protože umírala příroda a přecházela do zimního spánku.

Dušičky jsou úlevou pro hříšníky, kteří se 2. listopadu mohli z očistce vrátit na svět a „odpočinout si“. Lidé mohli svým blízkým ulehčit například obdarováním kláštera, zaplacením zádušní mše pro zesnulého nebo rozdáním almužny chudým a nemocným. Lidé věřili, že se na Dušičky se svými zemřelými blízkými mohou setkat.

Jaké byly zvyky? Lampy se plnily máslem, které si mrtví mohli mazat na rány z očistce a vyléčit si je. Sypala se mouka nebo pokrmý do ohně, aby měli mrtví, co jíst. Konala se procesí ve strašidelných maskách a v domácnostech bylo většinou prostřeno pro jednu osobu navíc. A nesmělo se v ten den zametat!

A dnes? Dnes už se „jen“ vydáváme na hřbitovy zdobit hroby květinami a věnci. A kdo nemůže na hřbitov, aspoň zapálí svíčku. Oheň je totiž symbolem očisty a ochrany a zemřelým má zároveň pomoci, aby se na cestě podsvětím neztratili.

Pojmenování Halloween vzniklo z All Hallow's Eve, předvečer Všech svatých, kdy se konala mše za všechny mučedníky a světce. Podobá se Samhainu – například strašidelnými maskami, převleky, zapalováním svíček... Masky měly děti – koledníky ochránit před dušemi mrtvých a samozřejmě, měly jim pomoci vykoledovat jídlo. Svíčky neslouží tentokrát k pomoci mrtvým, ale naopak k zastrašení zlých duchů. Symbolem Halloweenu je vydlabaná dýně se svíčkou – čím strašidelnější, tím lepší!

Dnes už se tolik nebojíme zlých skutečných duchů, ale přesto Američanům Halloween zůstal a užívají si ho jako den, kdy se podívají na hororové filmy, někteří se dokonce vydají do průvodu. Ani my v Čechách už více nevěříme na to, že nás naši předkové přijdou navštívit u večeře. Přesto jsou Dušičky krásnou příležitostí vzpomenout si na naše prarodiče, praprarodiče, kamarády, pejsky, kočičky – a zapálit jim svíčku, aby jim bylo hezky.

Co vy? Slavíte Dušičky, nebo Halloween? Napište nám o tom do dalšího čísla – třeba o Vašem nejděsivějším zážitku! 😊

Zdroje: <https://www.zuty.cz/>, <http://www.katolik.cz/>, Historický magazín ČT díl „3. listopadu 2007: Památka zesnulých“

Bc. Anna Martínková

English page

HALLOWEEN!!! :-)

I know an old witch
Who lives in a ditch
She wears a big hat
And has a black cat

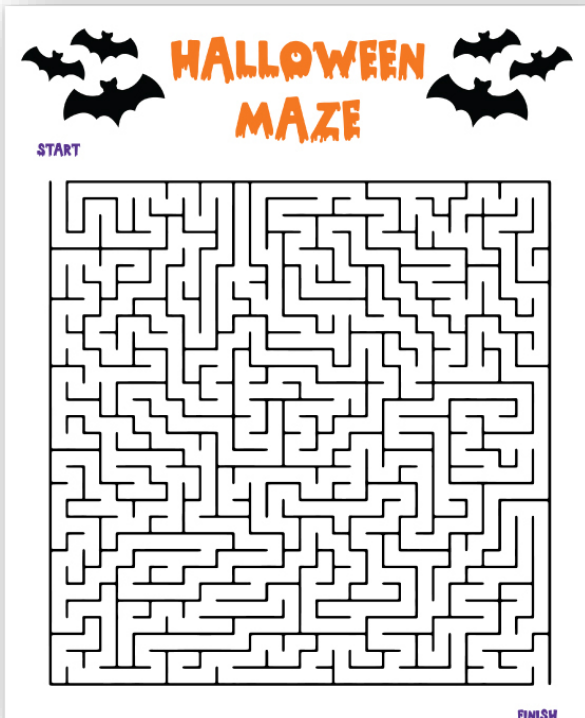

We celebrate Halloween on 31st of October.

It is the day before All Saints' Day.

People have costume parties - they dress up as a horror or scary character.

Many homes are decorated.

JACK-O-LANTERN
PUMPKIN

NÁVOD NA HÁČKOVANOU DÝŇI

Halloween už sice proběhl, ale než přijde ten další, můžete se na něj pořádně nachystat a třeba se naučit háčkovat : -)

Co budete potřebovat?

- Háček
- Barevné bavlny
- Jehlu
- Označováč
- Výplň

Začneme tím, že si připravíme **háček, oranžovou, zelenou nebo hnědou bavlnu, jehlu, označováč a výplň**. Dále postupujte podle návodu.

Tělo:

Na tělo potřebujete oranžovou bavlnu, háček, výplň a jehlu. Postupujte podle následujících kroků

- 1.řada 6 oček
- 2.řada 12 oček
- 4.řada 2 oček, rozšířit = 24
- 6.řada 4 oček, rozšířit = 36
- 7.řada 5 oček, rozšířit = 42
- 8.řada 6 oček, rozšířit = 48
- 9.-10. řada nic nepřidávat ani neubírat
- 12.řada 3 očka, ubrat = 24
- 13.řada 2 očka, ubrat = 18 vycpat
- 14.řada 1 očko, ubrat = 12
- 15.řada 6x ubrat a jehlou zašít do tvaru stroužků dýně.

Stopka:

Nejdříve udělejte 6 oček zelenou/hnědou bavlnou

2.-4.řada nepřidávat ani neubírat a mělo by vám vyjít 6 oček

5.řada 12 oček

6.řada 1 očko, rozšířit = 18

Teď už máte stopku hotovou už ji jen stačí přišít k tělu dýně a k tomu potřebujete mít konec stopky nebo spíš ocásek asi tak 10-15 cm dlouhý.

Spodek dýně:

Nejdříve si vezměte zelenou nebo hnědou bavlnu dále udělejte 6 oček a bavlnu ušitě tak, aby byla asi 20 cm dlouhá potom dlouhou nit protáhněte prostředkem dýně (těla) zespoda nahoru. Takto to udělejte i s ostatními očky. A máte hotovo.

Barbora Hrivnáková, 5. C

Halloweenský lampion

Pomůcky k výrobě: 2 Obaly od kulatého taveného sýra, pečicí papír, drátek a světýlko, tyčku nebo klacík, lepidlo a listy nebo nějaké jiné byliny

1. Vystříhnout si do obalu od kulatého taveného sýra kolečko.
2. Potom si různě ozdobit pečicí papír.
3. Pečicí papír rozprostřeme mezi obaly od kulatého taveného sýra a přilepíme.
4. Dozdobíme lampion.
5. Dovnitř lampionu vložíme světélko a do vrchní části obalu od kulatého taveného sýra vytvoříme dvě dírk, mezi nimiž provlékneme drátek.

Klára Chrobočková, 4.A

Recept na Halloweenskou Dýňovou polévku

Dýně poslouží v období Halloweenu nejen jako skvělá dekorace, ale i jako úžasná surovina v kuchyni. To, že je období dýňových žní, je velmi dobře vidět nejen na balkonech a výlohách obchodů, ale i v našich kuchyních. Pojdme si tedy uvařit jednoduchou a přesto výbornou polévku.

Suroviny:

Máslo 2 plátky

Cibule 1 ks (nadrobno)

Dýně 500 g hokkaido nebo muškátová (očistěná, na kostky – není třeba loupat)

Vývar 600 ml

Česnek 2 stroužky

Smetana ke šlehání 150 ml

Sůl

Peprť čerstvě mletý

Muškatový oříšek 1 špetka (nastrouhaný)

Dýňový olej na pokapání)

Dýňová semínka na posypání

Postup:

V rendlíku restujte na másle cibuli, lehce do růžova. Přidejte nakrájenou dýni a opečte ji ze všech stran. Zalijte vývarem, přiklopte a uvařte doměkka. Odstavte hrnec z plotny a rozmixujte tyčovým mixérem dohladka. Pak přidejte prolisovaný česnek a smetanu ke šlehání, prohřejte a podle chuti dosolte, opepřete, okořeňte muškátovým oříškem a promíchejte. Polévku podávejte s trochou zakysané smetany, pokapanou dýňovým olejem a posypanou nasucho opraženými dýňovými semínky.

Natálie Sušilová 5.C

Halloweenské HÁDANKY

 + + = 60	 + + = 27
 + + = 26	 + + = 17
 + + + + + = 215	 + + = 20
 + - = 13	 + = 12
 - = 4	 + = 13
 + + =	 + - = 13
	 + + =

Hádanky

Kdo to má, nechce to, kdo to koupí, nepotřebuje to, kdo to potřebuje, neví o tom. Co je to?

Mluvím bez úst a slyším bez uší,
nemám tělo, ale ožívám hlasem.
Kdo jsem?

Je to zelené a kulaté a jezdí to nahoru a dolů. Co je to?

Daniela Hruzíková a Sofie Weigertová, 6.B

(Odpovědi na hádanky a početní hádanky můžete vhodit do krabice u ředitelny 😊)

.....a je tu tradiční kvíz pro ty z vás, kteří si náš **časopis opravdu přečetli** 😊

Otázky jsou opět rozdělené na ty pro žáky 1.stupně a ty pro žáky 2. stupně.

OTÁZKY PRO 1. STUPEŇ	OTÁZKY PRO 2. STUPEŇ
1) Co objevil Alexander Fleming?	1) Kdy probíhala 2. světová válka?
2) Jak se jmenuje nejstarší most v Praze?	2) Které 3 osobnosti mají největší podíl na vzniku Československa?
3) Jakému týmu fandí pan učitel Salač?	3) Jaká britská hudební skupina se proslavila na celém světě na začátku 60. let ?
4) Co je to REMOSKA?	4) Napiš, jaké zdraví prospěšné látky obsahuje jogurt? (alespoň 3)
5) Co slavíme 2. listopadu?	5) Co jsou to HOMONYMA?
	6) Jakého původu je Halloween ?

Easy peasy lemon squeezy 😊

Své odpovědi napište do odpovědních lístků a vhodte do naší barevné krabice u ředitelny do **13. prosince**.

(každý sám za sebe, nespolehejte na „dobré“ rady spolužáků). 😊

Nezapomeňte napsat čitelně celé své jméno a třídu!!!!

TRom